

'De hardliner'

Broeders, even voor de duidelijkheid, de hardliner is een persoon die graag een adica standpunt inneemt.

Hij volgt enthousiast en vol elan op alle terreinen van het leven de harde lijn. Kort door de bocht en rechthoekig rechttaan! Zijn levensdevies is dat je zo snel mogelijk je doel moet zien te bereiken. Gaat het niet linksom dan rechtsom. Nuanceringen haat de hardliner. Het gesprek met de andersdenkende gaat hij uit de weg. Hij is daar principieel op tegen. Hij motiveert zijn afwijzend gedrag met de opmerking dat het zonde van je tijd is om met hem of haar een gesprek aan te gaan. Een hardliner is typisch iemand met een 'tunnelvisie'. Je kunt hem ook typeren als de mens met de bekende oogkleppen voor. Wat wil ik daarmee zeggen? Ik wil daarmee duidelijk maken, dat het voor de hardliner vaststaat, dat zijn visie of mening de enig juiste is. Daar is gewoon niet aan te tornen. Hij is de enige die het bij het rechte eind heeft. De rest die het anders ziet, mist het juiste inzicht of de juiste kennis.

De hardliner schuwt het niet om bij verschil van mening rondom principiële zaken de staat van zijn 'tegenstander' voor de eeuwigheid ter discussie te stellen. Daarom wee degene die het toch waagt om tegen de uitgesproken visie of mening van de hardliner in te gaan! Dan komt de ware aard van de hardliner in beeld. Hij zal zijn hulptroepen inschakelen om die dwarsligger uit te schakelen. Opmerkelijk is dat in deze strijd het doel alle middelen lijkt te heiligen. Helaas wordt zelden met open vizier gevochten. Deze strijd wordt gekenmerkt door verdachtmakingen.

De tegenpartij van de hardliner wordt als vijand ervaren. Met deze vijand wordt niet onder vier ogen gesproken. Hij wordt wel door de hardliner besproken bij zijn makkers. De grote vraag is steeds hoe zij hem onschadelijk kunnen maken. Een eenvoudig en beproefd middel is om hem te negeren. Gewoon geen woord waardig keuren. Die tactiek wordt dan ook ijverig toegepast. Een andere methode is om zo'n andersdenkende met grof geschut tegemoet te treden. De hardliner heeft er dan ook helemaal geen moeite mee om die ander met grove woorden te beschadigen. Met een vijand hoef je en moet je niet zachtzinnig omgaan. Hij heeft het er trouwens zelf naar gemaakt, dat je zo doet. Zijn 'anders-zijn' rechtvaardigt je handelingen. Je hoeft daar echt niet voor in de schuld te komen, laat staan vergeving voor te vragen ...

Broeders, de hardliner in de gemeente bezorgt je veel verdriet. Wanneer je je niet bij hem aansluit, sluit hij zich ook niet bij jou aan! Natuurlijk niet! Dat zou immers verraad betekenen tegenover zijn eigen standpunt. Nooit moet je je eenmaal ingenomen standpunt ter discussie stellen. Zo instrueert de hardliner zijn gelijkgezinden. Dat er sprake kan en mag zijn van voortschrijdend inzicht ten opzichte van bepaalde zaken is niet aan de orde. De hardliner weigert zich daarvoor open te stellen. Hij ervaart het gesprek met de andersdenkende als het prijsgeven van je met zorg opgeworpen stellingen. Wie zet in oorlogstijd de poorten van de stad open? Dat is regelrechte zelfmoord. Zo dwaas ben je toch niet! Nee, je moet juist de poorten verstevigen en extra wachten aanstellen. Bij de hardliner is een vijand veroordeeld om altijd een vijand te blijven. Hij zal er daarom alles aan doen om het vijandbeeld te handhaven. Je moet niet vreemd opkijken, dat hij dit vijandbeeld met de dag meer inkleurt. Daarom is de hardliner in principe onverzoenlijk. Hij geeft de ander niet de kans om zijn verhaal te doen. Het beeld dat hij van zijn vijand gecreëerd heeft, moet met alle geweld overeind blijven staan. Dat hij zodoende zijn naaste geweld aandoet, dringt niet echt tot hem door.

Broeders, ik weet dat u tegen de hardliner opziet. Eigenlijk bent u een beetje bang voor hem. Dat is heel goed te begrijpen. Een hardliner is iemand voor wie je terecht bang kunt zijn. Wat kan hij grof en lomp uit de hoek komen! Wat heeft hij zich tijdens kerkenraadsvergaderingen, gemeenteavonden of huisbezoek bij ogenblikken gewoon misdragen. Tijdens zijn optreden komt vaak de vraag bij je boven waar toch zijn gevoelsleven zit? Zo 'vreemd' fanatiek staat hij op uw netvlies. Hebt u dat nu ook, dat als je hem hoort en gadeslaat, u het beeld voor ogen krijgt van de beer in een porseleinkast? Wat richt zo'n beest op die plaats een schade aan! Maar wat deert het dat beest, dat hij zo'n spoor van vernieling achter zich laat?! Is het zo ook niet met zo'n hardliner? Wat heeft hij een spoor van moeite en verdriet getrokken op vergaderingen, gemeenten, school en gezinnen?! Problematisch is, dat de hardliner daar niet onder lijkt te lijden. Hij lijkt het als een roeping te ervaren zo te moeten doen. Wie is hij eigenlijk, de hardliner? Hij lijkt flink en sterk! Tenminste, zo komt hij over. Maar is hij het ook werkelijk? Misschien in zijn eigen oog wel; ook voor zijn supporters. Toch heb ik vragen bij deze uitstraling. Getuigt het feit, dat hij weigert om werkelijk met de andere 'partij' aan tafel te gaan zitten, niet van een geweldige onzekerheid? Zit de kracht van de overtuiging juist niet daarin, dat je het 'vijandbeeld' van je afwerpt en met de ander in gesprek gaat?

(Wordt vervolgd)
Nederhemert, ds. H. Zweistra